

21 лютого у світі відзначається день рідної мови

Міжнародний день рідної мови започаткували у листопаді 1999 року на XXX сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО з метою захисту мовної й культурної багатоманітності. Однак початок цьому святу дали трагічні події. 21 лютого 1952 року в Бангладеш (Східний Пакистан) влада жорстоко придушила мітингувальників, які протестували проти заборони на використання в країні своєї рідної – бенгальської мови. В той день загинуло декілька студентів.

За даними ЮНЕСКО, сьогодні у світі існує близько 6 тисяч мов, 43% з них знаходяться під загрозою зникнення. Зокрема, лише в Європі під загрозою перебувають 30 мов, 13 із яких – на межі зникнення.

Всі ми знаємо як довго намагалися знищити нашу, українську, мову. Бо **» Мова – то серце народу: гине мова – гине народ«**. - так сказав Іван Огієнко.

І хіба не заради рідної мови, за можливість мати право говорити мовою предків б'ються кращі сини України.

«Якби мова не мала значення, її б не намагались заборонити чи знищити стільки разів»,- це вже слова Василя Стуса.

Наша мова прекрасна. Поети і письменники наділили її нескінченними епітетами, прославляючи красу і милозвучність української мови.

«Українці – стародавній народ, а мова їхня багатша і всеосяжніша, ніж персидська, китайська, монгольська і всілякі інші». – так писав про Україну та українську мову турецьки мандрівник Евлія Челебі ще у XVII столітті.

Тож пам'ятайте: мова має значення. Це та рушійна сила, яка об'єднала українців і весь світ та веде до перемоги України. Підтримувати культурне розмаїття, захищати мови корінних народів, утверджувати українську мову як державну, посилювати обороноздатність держави – наше спільне завдання.

Подивімося, що казали видатні письменники, діячі культури і народ про рідну мову і ще більше будемо любити і цінувати свою – солов'їну, калинову, барвінкову...

Нації вмирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирає мову. Ми повинні бути свідомі того, що мовна проблема для нас актуальна і на початку XXI століття, і якщо ми не схаменемося, то матимемо дуже невтішну перспективу. **Ліна Костенко**

Рідна мова – не полова: її за вітром не розвієш. **Українське прислів'я**
Мова – це кров, що оббігає тіло нації. Виточи кров – умре нація. **Юліан Дзерович**

Мова – це доля нашого народу, і вона залежить від того, як ревно ми всі плекатимемо її. **Олесь Гончар**

Бринить-співає наша мова, чарує, тішить і п'янить. **Олександр Олесь**

Рідна мова дається народові Богом, чужа - людьми, її приносять на вістрі ворожих списів (**Василь Захарченко**)

«Слова росли із ґрунту, мов жито,

Добірним зерном колосилась мова.

Вона як хліб. Вона мені свята.

І кров'ю предків тяжко пурпурова»

(Ліна Костенко)

Українська мова вирізняється на тлі східнослов'янських мов милозвучністю, унікальними словами та правилами. Ми зібрали цікаві факти про українську, які вас здивують.

Українська мова офіційно визнана однією з найкрасивіших: вона посідає друге місце у світі за мелодійністю (після італійської) й третє за красою лексики (після французької та перської). І це не прості слова — а підтвержені факти.

1. Відповідно до даних Національної Академії Наук України, сучасна українська мова містить приблизно 256 тисяч слів. Цікаво, що за лексичним запасом українська найбільш споріднена з білоруською — 84% спільної лексики, з польською й сербською ми маємо 70% і 68% відповідно спільних слів, а от з російською — 62%.

2. Точно сказати, коли зародилася українська мова складно, але відомо, що вона однозначно виникла раніше за російську, німецьку, турецьку тощо. За даними вченого Василя Кобилюха, українська сформувалася ще в X-IV тисячоліттях до нашої ери й походить із санскриту.

3. Перші слова з української мови записані в 448 році нашої ери. Тоді візантійський історик Пріск Панікійський перебував на території сучасної України в таборі володаря Аттіли, який згодом розгромив Римську імперію, і записав слова «мед» і «страва».

4. На відміну від інших східнослов'янських мов, іменник в українській має 7 відмінків. Як ви зрозуміли, вирізняє нас кличний відмінок, який існує також в латині, грецькій і санскритській граматиці.

5. У «Короткому словнику синонімів української мови», де зібрано 4279 синонімічних рядів, найбільше синонімів має слово «бити» — аж 45!

6. Ви ніколи не замислювалися над тим, що в нашій мові є три форми майбутнього часу?! Цікавий матеріал, чи не так? Нумо згадувати разом — проста (піду), складна (йтиму) і складена (буду йти).

7. Однією з «родзинок» української є те, що вона багата на зменшувальні форми. Навіть слово «вороги» має зменшувально-пестливу форму, яку вжито в гімні України. Пам'ятаєте: «...згинуть наші вороженьки, як роса на сонці»?

8. Найуживанішою в українському алфавіті є літера «п». Саме з неї починається найбільша кількість слів. Натомість найменш уживана — «ф», її вживають переважно в запозичених словах.

9. Найдовше слово в українській мові складається з 30 літер! Спробуйте вимовити: «дихлордифенілтрихлорметилметан» (це хімікат для боротьби зі шкідниками).

10. У нашій мові є особливі слова — паліндроми. Це так звані «дзеркальні» фрази або слова: їх можна читати як зліва направо, так і справа наліво. Ось, приміром: «Я несу гусеня», або ж «ротатор».

11. Українську офіційно визнали літературною після видання «Енеїди» Івана Котляревського. Тож Котляревського вважають основоположником нової української мови.

12. Перший український «Буквар» видав у 1574 році у Львові першодрукар Іван Федоров. До наших часів дійшов лише один примірник книги, знайдений 1927-го в Римі. Нині стародрук зберігається в бібліотеці Гарвардського університету.

13. Найстарішою українською піснею вважають баладу «Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?».

14. Найбільше перекладів серед українських творів має «Заповіт» Тараса Шевченка: його переклали 147 мовами народів світу.

15. Найбільше псевдонімів мав поет Олександр Кониський — свої твори він підписував 141 іменем, в Івана Франка було 99 псевдонімів, а письменник Осип Маковей користувався 56 вигаданими назвами.